

Զ Ո Ւ Ա Ք Ա Ր

Այս գլուղի հին անունը մոռացվել է. ներկայիս Զոլաքար-Զոլախաչ անունն առաջացել է գլուղի կենտրոնում կանգնած մեծ խաչքարից և նշանակում է մեծ կամ շերա քար: Տեղագիր հեղինակներից Սմբատյանցը և Նրան հետևելով կալվածքը գլուղի հին անունը համարել են «Ակնախառ», բայց այդ անունով գլուղ Գեղարքունի գավառում չկա հիշատակված մեղ ծանոթ որևէ հին աղբյուրի մեջ: Օրբելյանը հիշատակում է Ակոնք գլուղը՝ Սոթից զավտոի ցանկի մեջ, իսկ Ալիշանը՝ նույն գավառում Ակաք անունով գետակ՝ Բասարգեղարի մոտերքում: Դրանք երկուսն էլ տասնյակ կիլոմետրերով հեռու են Զոլաքարից:

Զոլաքարում եղած, արձանադրություն ունեցող հուշարձանները կարելի է բաժանել հետևյալ խմբերի.

Ա. Զոլախաչի շուրջը եղած փոքր գերեզմանատուն, որ բացի հիշյալ մեծ խաչքարից (որն արձանադրություն չունի, բայց քանդակների ոճով վերաբերում է XIII դարին), կան մի քանի տապանաքարեր ևս. դրանցից մեկի վրա միայն կա արձանադրություն՝ 1304 թ., որը և այս գլուղից հնագույնն է (№779):

Բ. Գլուղի հարավային մասում, բակերի մեջ, բլրակի վրա Դավիթ քահանայի գերեզմանին կանգնած խաչքարն ու տապանաքարը, 1342 թ. (№780, 781):

Գ. Թուխ Մանուկ մատուռի շրջապատը, ուր միայն մի խաչքարի բեկոր կա արձանադրված (№782):

Դ. Ա. Գևորգ և շրջապատի գերեզմանատուն, այտակ թե՛ կկեղեցա. պատերի և թե՛ մանավանդ պարսպապատ բակի ընդարձակ գերեզմանաան մեջ կան բազմաթիվ խաչքարեր և տապանաքարեր, շատերն արձանադրված:

Ե. Ս. Դավիթ. մատուռ գլուղի հարավ արևմտյան եզրին:

Այստեղ մատուռի մեջ կանգնած երկու խաչքարեր կան, որոնցից մեկն ունի արձանադրություն, իսկ մատուռի շուրջը եղած տապանաքարից՝ նույնպես մեկը. դրանք թվական չունեն, բայց գրերի ոճով հին են, հավանաբար XIII-XV դարերի (№818, 819):

Զ. Մի խաչքարի արձանադրություն էլ ունի Սմբատյանցը, Շմավոն կախկոպոսի անվան հիշատակումով՝ 1451 թ., որն աժմ չկա, կամ մեքը չենք աեսել (№820):

Զոլաքարից այս ժողովածաի մեջ ամփոփված են 12 արձանադրություն, որոնցից միայն 9-ն է եղել հրատարակված, մնացած 3-ը հրատարակված են առաջին անգամ:

779. ՏԱՊԱՆԱՔԱՐ, օրորոցաձև, մեծ, երկաստիճան, գտնվում է դյուղախիլում՝ «Զոլախաչ» խաչքարի մոտ. հյսսիսային երեսին և արևելյան ճակատին 11 առդ.

ԱՅՍԷՂԻՐԻՄՀԱՆԳԸ

ՍՏԵՆԻՄՈՅՀԱՍԱՆՏԱԼԱՄԼԻ...

ԹՈՒՆԻԲԱՆՈՅԵՒՈՐԴՈՅՈՐԴՈՐԻՆ

ԹԵՐԱԿԱՏԱՐԻՔՍՓՈԻԵՑԱՅԵԻ

ԱՅԶԻՐՈՂՈՐՄՈՒԹԵ

ԼՈՅՆԻՅԱՆԳԻՍՏՍԻՄ

ԾԱԳԵԱՅՈՎԿԱՐԴԵՔ...

ՈՂՈ

ԲՄԵՍԿ

ԻՆԵՔ

ԻԹՎԵԳ

ԱՅՍ Է ՇԻՐԻՄ ՀԱՆԳԸ | ՍՏԵԼԱՅՆ ԻՄՈՅ, ՀԱՍԱՆ ՏԱԽԴԱՇԻՆԻՍԻ, | ԹՈՒՆԻ
ԻՍԱՆՈՅ ԵՒ ՈՐԴՈՅ ՈՐԴՈՐԻՆ. | ԹԵՐԱԿԱՏԱՐ Ի ՔՍ ՓՈԽԵՑԱՅ ԵՒ | ԱՅ.
ԶԻՐ ՈՂՈՐՄՈՒԹԵ. ԼՈՅՆ Ի ՀԱՆԳԻՍՏՍ ԻՄ | ԾԱԳԵԱՅ. ՈՎ ԿԱՐԳԵՔ |

ՈՂՈ | ԲՄԵՍԿ | Ի ԽՆԴՐԵՔ. | Ի ԹՎ. : 289: (1304):

Մանոր. ՏԱԻՂԱՇԻՆ անվան սկզբի երեք տառերն են միայն լրիվ, մնացածները շար-
դասված են. Սմբատյանը վերականգնել է ՏԱԻԴԱՇԻՍ:

Հրատ. Սմբատյանց, 546, Լալայան, XVIII, 150.

780. ԽԱԶԲԱՐ, մեծ, գեղաքանդակ, դանվում է ղյուզլի հարավային մասում,
թմբի վրա. ճակտաին և ստորին մասում 5 տող.

ՅԱՆՈՒՆ	ԱՅԵՍ
ԴԱԻԹԵՐ	ԵՅԿԱՆԿ
ԵՅԻԶԻԱՆ	ՍՅԻՂԱՍ.
ՀՈԳՈՅԻՇ	ՆՈՂԱՅԻՇ
ԹՎ	ՉՂԱ

ՅԱՆՈՒՆ ԱՅ. ԵՍ | ԴԱԻԹ ԵՐԵՅ ԿԱՆԿԵՆ | ԵՅԻ
ԶԽԱԶՍ ՅԻՇՍԱՐԱԿ | ՀՈԳՈՅ ԻՄ, ԾՆՈՂԱՅ ԻՄ. |
ԹՎ. : ՉՂԱ. (1342):

Հրատ. Սմբատյանց, 546, Լալայան, XVIII, 151,
Շահխաթունյանց, II, 219, Ալիշան, 59.

781. ՏԱՊԱՆԱԲԱՐ, մեծ, առիակի, վրան դավադան, դանվում է նախորդ խաչ-
քարի զիմաց, երեսին 3 տող.

ԴԱԻ	ԻԹՅ
ԱՂԹ	ՅԻՂ
ԷԲ	ՔՍ

ԴԱԻԹ Յ | ԱՂԱԿԻԹ | ՅԻՇ | ԷԲ | ԻՄ
Մանոր. Թվականը նախը պիտի լինի նախորդի
հետ 1342:

Հրատ. Սմբատյանց, 546, Շահխաթունյանց, II, 249,
Ալիշան, 59.

782. ԽԱԶԲԱՐԻ ԲԵԿՈՐ, բնկած է ղյուզլի արևմուտքում դանվող թուխ Մա-
նուկ կոչվող մասուտի մաս, թեև արանքում խիստ ջարդոտված 4 տողի մնա-
ցորդներ.

ԵՍԿ	ԻՈՍՍ
ԵԻԱՆԵՍ	ՅԱՂԱԻԹ
ԿՐԻՍՈՄ	ԴԻԹԷ
ՈՐԴԻ	ԻԿՍ

ԵՍ ՀԵԻԱՆԵՍ ԿՐԻԳՈՐԻՈ ՈՐԴԻ
ԿԱՆԳՆԵՑԻ ԽԱԶՍ. ՅԱՂԱԿԻՍ | ՅԻՇԷԲ Ի ԹՍ.

Մանոր. Դրերի ոճը X—XI դարերի է:

783. ԽԱԶԲԱՐ, մեծ, գեղաքանդակ, կանգնած է ս. Գևորգի հարավում. հա-
րավային կողմին 11 տող.

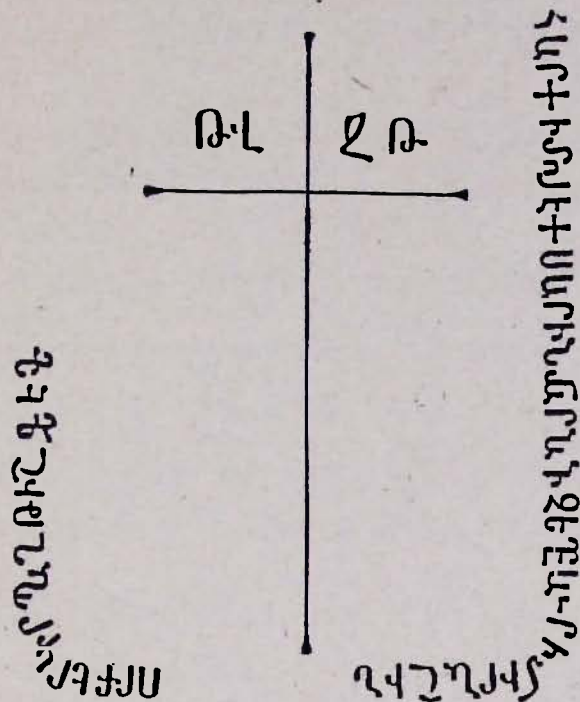
ԿԱՆԿԵ
ԳԼԻՍԱ
ՀՍԻՂԿ
ԼՈԿԿԵ
ՄԿԱՐԻ
ՀՈԳՈՅ
ՆԱԾՆ
ՈՂԱԳ
ԻԻՐՈՅ
ԹՎ:
ՉԼԱ

ԿԱՆԿԵՆ | ՅԱԻ ԽԱ. ՉՍ. ԻՇՍ | ՏԱԿ Է | ՏԿԱՐԻ |
ՀՈԳՈՅ | Ն ԵԻ ԾՆ | ՈՂԱՅ | ԻԻՐՈՅ. ԹՎ. | : ՉԱ.
(1452)

Մանոր. Տկար անձնանունը հավանաբար ԷՏԿԱՐ-ի
սղումն է:

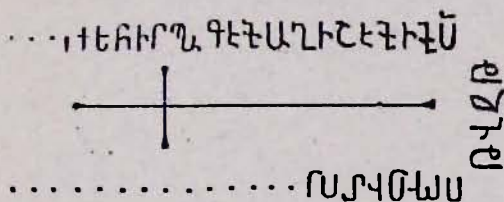
784. ԽԱԶՔԱՐ, մեծ, գեղաքանդակ, կանգնած է ս. Գևորգի արևելքում. շրջանակներին և թևերի շուրջը.

ԿԱՏԱՆԱՅ ԴՈՎՈՒՍԿԱԿԵՅԻՆԱՍ:

ԹՎ. : ՋԹ : (1460). | ԿԱՄԱՆ ԱՅ. ԴՈՒՋԻՍ ԿԱՆԿԱՆԵՑԻ ԽԱԶՍ | ՀԱՐԻՍՈՅ ԷՍԱՐԻՆ, ՄԱՐՆ ԱՆԻՆ, ՋԵՂԱԲԱԻՐ ԻՄ | ՍԻՐԱՆՇԻՆ. ՈՐՔ ԵՐ | ԿՐՊԱԳԵՔ | ԱՂԱԻԹՍ | ԻՇԵՑԵՔ :

785. ԽԱԶՔԱՐ, քիվը հարթած և շրջանակները ջարդոտած. ազուցված է ս. Գևորգի հարավային ավանդատան պատին, երեսով արևմուտք.

. ՈՐՔ ԵՐԿԻՐ ՊԱԳԵՔ ԱՂԱԻԹՍ | ԻՇԵՔ Ի ՔՍ. | ՈՐԴՈՅ ԻՄՈՅ ԹՎ. : ՋԹ : (1460):

786. ՏԱՊԱՆԱՔԱՐ, օրորոցաձև. մեծ, ս. Գևորգի հարավում, հարավային երեսին՝ երկար և ծալքավոր շորերով ննջեցյալ, ձեռքերը խաչած, ներքևի մասում 2 սող.

ԱՅՍԵՀԱՆԳԻՍՏ ՔՂԱՂԵՇ ՊԱՏԱՌՅԱ
ԶԱԽԱՅԻՆՈՏՂԱՏԻԱՔՓԵՑԱԻՍ ԹՋԷ

ԱՅՍ Է ՀԱՆԳԻՍՏ ԳԵՂԱՂԵՇ ՊԱՏԱՆՈՅՆ Ա | ԶԱՐԻԱՅԻՆ, ՈՐ ՏՂԱ ՏԻԱԻՔ ՓՈՂԽԵՑԱԻ Ի ՔՍ. ԹՎ. : ՋԽԱ : (1492):

792. ՏԱՊԱՆԱՔԱՐ, օրորոցաձև, դանվում է ս. Գևորգի արևելքում. հարավային կողմի թամբած ձի, սանձից բռնած մարդ, որի մյուս ձեռքին մեծ դավ է. ապա կերակրաման, հավիտենականության դուռնդ, պարող կին՝ աջ ձեռքին թըռչուն, երկարանի սաղ ու զործիքներ. արևելյան ճակատին 3 տող.

ԱՅՈՂՈՐ
ՄԻԱՂԻՆ
ԹՈ

ԱԾ. ՈՂՈՐ|ՄԻԱՂԻՆ. ԹՎ. : Ռ : (1551):

793. ՏԱՊԱՆԱՔԱՐ, օրորոցաձև, նախորդի մոտ. հյուսիսային կողմի թամբած ձի, դավադան, պարող, դավ և կերակրի պնակ, արևելյան ճակատին 4 տող.

ԱԾ
ՈՂՈՐՄԻ
ՌԼՈՍԻՆ
ԹՈ

ԱԾ. |ՈՂՈՐՄԻ| ՈՒՂՈՒՍԻՆ| : ԹՎ. : Ռ : (1551):

794. ՏԱՊԱՆԱՔԱՐ, տափակ, երեսին դավադան և շուրջը 2 տող.

ԱՅՍԷՀԱՆԳԻՍՏԵՍԱԻԲՀՆ
ԱՅԻՆՈՐԴԻՏԻՍԵՍԻՆԹՎՈ

ԱՅՍ Է ՀԱՆԳԻՍՏ ԵՍԱԻ ՔԱՀԱՆ|ԱՅԻՆ.
ՈՐԳԻ ՏՐ. ՄՈՒՍԷՍԻՆ. ԹՎ. : Ռ : (1551):

795. ՏԱՊԱՆԱՔԱՐ, օրորոցաձև, արևելյան ճակատին 6 տող.

ԵՍԹԹ
ԺՀՆԿՆԻ
ԱՆԷՂԲ
ԻՄԲԻՐԻԿ
ՈՐ
ԹՎ ՌԶ

ԵՍ ԹԱԹԵՈՍ| ՔԱՀԱՆԱՆԱՅԱՆԳՆԵՑԻ
Խ|ԱԶԱՍ|ԷՂԲԱՅՐ| ԻՄ ՔԻՐԻԲ|ՈՐԻՆՅ|
ԹՎ. : ՌԶ : (1557):

796. ՏԱՊԱՆԱՔԱՐ, օրորոցաձև, հյուսիսային կողմի կին՝ հայելին աջ ձեռքին, երաժշտական փող, կերակրաման, դավ, հավիտենականության դուռնդ, մի այլ մարդ ձեռքերը խաչած կրծքին. արևելյան ճակատին 4 տող.

ԱՅՈՂՈ
ՐՄԻՅՈՎ
ԱՍԱՓԻ
ԻՆ Ռ

ԱԾ. ՈՂՈ|ՐՄԻ ԵՈՎ|ԱՍԱՓԻՆ|, : ՌԿ : (1611):

797. ՏԱՊԱՆԱՔԱՐ, տափակ, երեսին 5 տող.

ԱՅՍԷՀԱ
ՆԳԻՍՏԱ
ԼԷՔՍԱՆ
ԻՆԹՎՈ
ՃԷ

ԱՅՍ Է ՀԱՆԳԻՍՏ Ա|ԼԷՔՍԱՆ|ԻՆ.
ԹՎ. : ՌՃԷ : (1658):

798. ՏԱՊԱՆԱՔԱՐ, փոքր, թամբաձե, հյուսիսային կողին հեծյալ՝ ձեռքին սուր, դիմացը պարող մարդ՝ մեկ ձեռքին դալ, մյուսին՝ հաց. աղա՝ փախչող քաշ լայծ և աղեղը լարած մարդ. սրանց առկին 2 սող.

ՈՒԲԱՂՍԲԱՐԵԽՕՍՍԱՄՈՒԷԼԻՆ ՄԲ. ԽԱՉՍ ԲԱՐԵԽՕՍ ՍՍԱՌԻԼԻՆ |.
ԹՎ. : ՌՃԹ : (1660):

799. ՏԱՊԱՆԱՔԱՐ, ասփակ, երեսին 6 սող.

ԱՅՍԷ

ՀԱՆԳ

ԻՍՏՄ

ԱՐԵԱ

ՆԻՆԱ

ՌՃԸ

ԱՅՍ Է՝ ՀԱՆԳԻՒՍՏ Մ | ԱՐԵԱ | ՆԻՆ.

ԹՎ. : ՌՃԹ : (1659):

800. ՏԱՊԱՆԱՔԱՐ, ասփակ, երեսին 4 սող.

ԱՅՍԷ ՀԱՆ

ԳԻՍՎԻՆ

ԱՎԱՐԻՆ

ԱՎ ՌՃԻ

ԱՅՍ Է՝ ՀԱՆԳԻՒՍՏ ԷՂԻԱ | ՋԱՐԻՆ.

ԹՎ. : ՌՃԻ : (1671):

801. ՏԱՊԱՆԱՔԱՐ, ասփակ, երեսին 4 սող.

ԱՅՍԷ ՀԱՆԳ

ԻՍՏՄ ՌՌԻՂՈՒ

ՆԻՐԴԻՒՓՈԿԻՆ

ԱՌՃԼԷ

ԱՅՍ Է՝ ՀԱՆԳԻՒՍՏ ԹՈՒՂՈՒՆԻ ՈՐԴԻ

ԻՓՈԿԻՆ. ԹՎ. : ՌՃԼԷ : (1688):

802. ՏԱՊԱՆԱՔԱՐ, օրորոցաձե, մեծ, հարավային կողին հեծյալ, ձիու սանձից բռնած մարդ՝ մյուս ձեռքին զինու գալ, երեք պարողներ, սեղան՝ ուտելիքներով, մեծ գալ, կացին և այլ գործիքներ, սրանց ներքևում 2 սող.

ԱՅՍԷ ՀԱՆԳԻՍՏՄՈՎՍԷՍԻՐԴԻԴԱԴ
ԻՆ ԱՎՌՃԼԷ

ԱՅՍ Է՝ ՀԱՆԳԻՒՍՏ ՄՈՎՍԷՍԻ ՈՐԴԻ

ՊԱՊԻՆ. ԹՎ. : ՌՃԼԷ : (1688):

803. ՏԱՊԱՆԱՔԱՐ, ասփակ, երեսին 5 սող.

ԱՅՍԷ ՀԱ

ՆԳԻՍՏՄ

ԱՐԳԱՐ

ՏԻ Ա

ՌՃ ԼԷ

ԱՅՍ Է՝ ՀԱՆԳԻՒՍՏ Մ | ԱՐԳԱՐ | ՏԻ.

ԹՎ. : ՌՃԼԷ : (1688):

804. ՏԱՊԱՆԱՔԱՐ, տափակ, երեսին 4 տող.

ԱՅՍԷՀԱՆ
ԳԻՍՏՂԱՄԱ
ԲԻՆ ԹՎՌՃԼ
Դ +

ԱՅՍ Է ՀԱՆ|ԳԻՍՏ ԳԱՄԱ|ԲԻՆ.
ԹՎ. : ՌՃԼԳ: (1685):

805. ՏԱՊԱՆԱՔԱՐ, տափակ, երեսին 4 տող.

ԱՅՍԷՀԱՆԳԻ
ՍՈԱԼԷԲՍ
ԱՆԻՆ ԲԼՌ
ՃԽԷ

ԱՅՍ Է ՀԱՆԳԻ|ՈՏ ԱԼԵՔՍԱ|ՆԻՆ.
ԹՎ. : ՌՃԽԷ: (1698)

806. ՏԱՊԱՆԱՔԱՐ, տափակ, երեսին 4 տող.

ԱՅՍԷՀԱՆ
ԳԻՍՍՁՈ
ԻԻՆ ԲԼ
ՌՃԽԷ

ԱՅՍ Է ՀԱՆ|ԳԻՍՏ ԶՈ|ԻԻՆ.
ԹՎ. : ՌՃԽԷ: (1698):

807. ՏԱՊԱՆԱՔԱՐ, տափակ, երեսին 7 տող.

ԱՅՍԷՀԱ
ԳԻՍՏՂԱ
ԶԱՐԻՆ
ՌԴՍԱՐ
ԲՍԻՆ
ԹՌՃԾ

ԱՅՍ Է ՀԱՆ|ԳԻՍՏ ԳԱ|ԶԱՐԻՆ,| ՈՐԳԻ
ՍԱՐ|ՔԱՐԻՆ. ԹՎ. : ՌՃԾԷ: (1708):

808. ՏԱՊԱՆԱՔԱՐ, մեծ, տափակ, երեսին 4 տող.

ԱՅԱՀԱՆԳԻՍՏ
ԳԻՐԱԿՈՍԻՆՈՒ
ԴԻՍԱՔՍԻՆ
ԹՎՌՃԿ

ԱՅՍ Է ՀԱՆԳԻՍՏ| ԳԻՐԱԿՈՍԻՆ, ՈՐ Է| լՈՐԴԻ
ՍԱՐՔՍԻՆ. ԹՎ. : ՌՃԿ: (1711):

809. ՏԱՊԱՆԱՔԱՐ, մեծ, տափակ, զանվում է եկեղեցու հարավ-արևելքում,
ածունքի մեջ. երեսին 8 տող.

ԱՅԱՀԱՆ
ԳԻՍՏՄԱՆ
ԻՆՌԳՈՂԱԿԻ
ՅՄԱՏԻՐՈՍԻՆ
ԵՍԹԱԶԳՌԼ
ԴԱՆՍԿԱԳՌՅ
ԻՄ
ԹՄՃԿ

ԱՅՍ Է ՀԱՆ|ԳԻՍՏ ՄԱՐԱՆ|ԻՆ, ՈՐ ԳՈՂԱԿԻ|Յ
ՄԱՐՏԻՐՈՍԻՆ. ԵՍ ԹՄԱԳՈՒԼ| ԴԱՊԱՆՍ
ԿԱԳՈՒՑ|ԻՄ. ԹՎ. : ՌՃԿ: (1711):

810. ՏԱՊԱՆԱՔԱՐ, տափակ, նախորդի մաս, հրեաին 5 տող.

ԱՅՍԷՏԱՆԳԻՍՏՂ

ԱՐԱՅ

ՊԵԿԻՆ

ՈՐԴԻՅԱՆԱՆՆ

ԹՎՈՃԿԷ

ԱՅՈՒ Է ՀԱՆԳԻՍՏ ՂԱՐԱՅՈՒՊԵԿԻՆ, ՈՐԴԻ

ՀԱՐՎԱՆՆԻՆ. ԹՎ. : ԹՃԿԷ : (1718):

811. ԽԱՉՔԱՐԻ ԲԵԿՈՐ, գեղաբանգակ, քիվին 1 տող.

ԵՍԻՐԱԹԱՆԿԷՆԿԻՅԻԽԱՍՂԱՅՍԱԼԹԱՆԻՆ

ԵՈՒ ՓԻԵՐՍԱԼԹԱՆ ԱՂԵՍ ԿԱՆԿԱՆԵՅԻ ԽԱՍՂԱՅՍԱԼԹԱՆԻՆ:

Մանուք. Քանգակների սճը XV—XVI դարերի է:

812. ՏԱՊԱՆԱՔԱՐ, օրորոցաձև, մեծ, հարավային հրեաին հեծյալ, ձևաքին հր-
կար նիզակաձև իր, ղլխի հրկու կողմերում սիրենաներ, ղիմացը գալ ու բլիթ բրո-
նած մարդ, որի ղլխից վերև ծաղիկներ, ապա փոքր գալ, ծաղապատիկ նստած
սաղ նվազող՝ կողքին մկրատ, փափախի կաղապար, ցրցամ տալու կեռ գործիք,
և էլի մարդ՝ ձևաքերը խաչած կրծքին. սրանցից վերև ինչ որ հրկու կենդանի-
դազան՝ գեմ-ղիմաց, վերևի շրջանակին 1 տող.

ԵՍԳՐԳԻՆԱՆԿԵՐՏԻՆԵՍԵՆԴՆԱՅԻՆՍԿԱՆՅԻՆԱՊՆ

ԵՍ ԳՐԻԵՂՈՐՅԱ : Խ : (40) ԱՇԿԵՐՏ ՈՒՈՒՅԻ : ԵՍ ԷՆՈՒՄՍ,

ՄԱՐՏԻՐՈՍ ԿԱՆԿԱՆԵՅԻ ՏԱՊԱՆԱՅ :

Մանուք. Սղումով ղրված ԳՐԻԵՂՈՐ անունը հնարավոր է նաև ԳԵՂՈՐԳ վերծանել: Համա-
րում ենք XVI դարի:

813. ՏԱՊԱՆԱՔԱՐ, օրորոցաձև, մեծ, հյուսիսային կողին հեծյալ՝ սուրը ձևա-
քին, ղիմացը փախչող եղջերու և մեծ գալ. ապա՝ կրկին սուրը ձևաքին մարդ՝
ղիմացը բլիթներ. վերջը՝ կրկին հեծյալ, որը նիզակով շամփրել է գալարված վի-
շապին. սրանց վերևի շրջանակին 2 տող.

ԱՅՍԷՏԳԻՍԱԼԹԱՆԿԷՆԻՆ

ՈՐԴՈՅԻՆԻՆ : ԻՆ ՏՍ=ԵՆ=ՍՐԳԻՆ

ԱՅՈՒ Է ՀԱՆԳԻՍՏ ԱԼԹԱՆ ՓԱՇԻՆ, ԻԻՐ | ՈՐԴՈՅ ԻՇԽԱՆԻՆ,

ՀԱՅՍԱՆ, ՍԱՐԳԻՍ:

814. ՏԱՊԱՆԱՔԱՐ, տափակ, հրեաին 5 տող.

ԱՅՍԷՏ

ԱՆԳԻՍ

ՏՂԱՏՈ

Ի Տ

Ի Ն

ԱՅՈՒ Է ՀԱՆԳԻՍՏ ՇԱՅՈՒՄԻՆ:

815. ՏԱՊԱՆԱՔԱՐ, օրորոցաձև, փոքր, հյուսիսային կողին թամբած ձի, երկու երաժշտական փող և մի սաղ, դավեր ու ըլիթներ, աղա մի կին՝ հայելին ձեռքին. արևելյան ճակատին 3 տող.

ԱԾՈՂ
ՈՐԴԵՐՍ
ՏՓՆԱՆ

ԱԾ. ՈՂՈՐՄԻ ԸՍ|ՏԼԵՓԱՆՈՍԻՆ:

816. ՏԱՊԱՆԱՔԱՐ, օրորոցաձև, հյուսիսային կողին սաղ նվաղող, դիմացը կերակրով պնակ, երկու մարդ և դավ ու հավիտենականության զուռն. արևելյան ճակատին 3 տող.

ԱԾ ՈՂՈ
ՐՄԻՄԵՆ
ՐԱՊԻՆ

ԱԾ. ՈՂՈՐՄԻ ՄԼՅ|ՐԱՊԻՆ

817. ԽԱԶՔԱՐ, դեղաքանդակ, թիվին և ճակատի փոքր խաչերի շուրջը 2 ԵՍԱՂԱՅԲԵԿԻՍԿՆԿՅԻԱՁՍ... տող.

ԹԹԻ + ՀՈԳ +

ԵՍ ԱՂԱՅԲԵԿԻՍ ԿԼԱՆԳԻՆԵՅԻ ԽԱՁՍ
ԼԻ ԲԱՐԵՆԱԼԻՍ|ՈԹԻ. ՀՈԳՈՅ.

Ծանոթ. ԱՂԱՅԲԵԿԻՍ=ԱՂԱԲԵԿԻՍ. Դրության ալոպիսի ոճ հաճախ է պատահում XVI—XVII դարերում:
Արձանագրությանը թերի է թողել գրիչը:

Ս. ԴԱՎԻԹ

818. ԽԱԶՔԱՐ, մեծ, կանդնած է դյուղի հարավ-արևմուտքում դտնվող ս. Երվանդի մատուռի ընդի վրա. պատվանդանի վրա 5 տող.

ԵՐԱՆՈՒՆԱԿԱՆԵԿ
ԱՓԵԼԱՆՍՍԵ-ՈՒ
ՆԱԿԱՆ ԵՍ ԲՈՐԳՈՇԱՐ
..... ԱՂԲՍԱՐԳԻՍ
ԵԿԱ ՉՆՐԱՓԱՍԱՀԱՑ
..... Ի ՈՆՈՇԱՆ

ՅԱՆՈՒՆ ԱՅ. ԿԱՆԳԻՆԵՅ|ԱՔ ԶԽԱՁՍ
ՏԵՐԻՈՒ|ՆԱԿԱՆ. ԵՍ ԹՈՐԳՈՄ
. ՍԱՐԳԻՍ|

Ծանոթ. Արձանագրության վերջին տողերը հողմահարված-քայքայված են:
Սրան կից կանգնած է մեկ ուրիշ խաչքար ևս, բայց անարձանադիր:
Դատելով քանդակների ոճից՝ XIII—XIV դարերի են:

819. ՏԱՊԱՆԱՔԱՐ օրորոցաձև, դտնվում է մատուռի հարավում. հարավային կողին 4 տող.

ԱՅՍԵՀԱՆԳԻՍՏՄՈՒՍԱԷԼԻ ՈՐԾՂԱ
ՀԱՍԱԿԱԻԴՈՒԵՅԱԻԲՍ:ԷՐԱՄԱՅ
ԻԱ:ԵԻԹՈՂՍՈՒԲԱՆՄԻԹԱՐԾՆՈՄՅ
ԻԻՐՈՅՈՐԲԿԱՐԴԱՅԲՅԱՂԱԹՍՅԻՇԵՅԷ

ԱՅՍ Է ՀԱՆԳԻՍՏ ՄՈՒՍԱԷԼԻ, ՈՐ
ՏԵՐԵԼԵՍՍԵԿԱԻ ՓՈԽԵՑԱԻ Ի ՔՍ.
ԷՐ ԱՂԱՅ|:ԻՍ: (21) ԵՒ ԵԹՈՂ
ՍՈՒՔ ԱՆՄԽԻԹԱՐ ԾՆՈՂԱՅ,

ԻԻՐՈՅ. ՈՐՔ ԿԱՐԳԱՅՔ ՅԱՂԱԹՍ ՅԻՇԵՅԷ:

Ծանոթ. Երթադրաբար XV դար:

820. ԽԱԶՔԱՐԻ ՎՐԱ, որն այժմ չկա, եղել է՝
Եւ Շմաւոն եպիսկոպոս իմով ձեռամբս կազմեցի զխաչս. թվ. :Ջ: (1451):

Հրատ. Սմբատյանց, 546, Լալայան, XVIII, 151: